

Araştırma Makalesi

Makale Geliş Tarihi: 10.01.2022
Makale Kabul Tarihi: 25.03.2022

COVID-19 SALGININ EKONOMİK BÜYÜME ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: SEÇİLMİŞ AB ÜYESİ ÜLKELER ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA¹

Cemalettin LEVENT, Kerem ÖZEN.

ÖZ

Covid-19 virüsü; Çin’de başlayıp bütün dünyayı etkisi altına alan ölümcül bir salgındır. Bu salgının etkisinden dolayı milyonlarca insan hayatını kaybetti. Salgın can güvenliğini tehdit ettiği gibi insanları sosyo-ekonomik hayatları üzerinde de olumsuz etkileri olmuştur. Salgının özellikle en önemli etkileri; işgücüne katılım oranlarının düşmesi, iş yerlerinin kapanması ve bazı ülkelerde ekonomik krizlerin yaşanmasına neden olmuştur. Dolayısıyla dünyayı etkisi altına alan bu salgın, ülkelerde ekonomik büyüme oranlarının ciddi derecede düşmesine neden olmuştur. Bu salgın ile ithalat, ihracat, turizm, sağlık sektörü ve eğitim gibi alanlar olumsuz etkilendi. Bu bağlamda çalışmanın temel amacı; seçilmiş AB üyesi ülkelerde Covid-19 salgının ekonomik büyüme üzerindeki etkisini araştırmaktır. Çalışmada 2005-2020 dönemine ait yıllık ekonomik büyüme verilerinden hareketle bir değerlendirme yapılmıştır. Çalışmada kullanılan veriler OECD STAT sitesinden alınmıştır. Çalışmada baz alınan ülkeler ise; Almanya, Avusturya, Belçika, Danimarka, Fransa, Hollanda, İspanya ve Finlandiya’dır. Çalışmada elde edilen bulgulara göre; 2019 yılında seçilmiş AB üyesi ülkelerde yıllık ekonomik büyüme oranlarındaki düşüşün çok fazla olmadığı görülmektedir. Ancak 2020 yılında seçilmiş AB üyesi ülkelerdeki yıllık ekonomik büyüme oranlarının çok ciddi derecede düştüğü gözlemlenmiştir. Özellikle seçilen AB üyesi ülkelerde yıllık ekonomik büyüme oranlarındaki en fazla düşüşün İspanya’da olduğu görülmüştür. Dolayısıyla küresel bir salgın haline gelen Covid-19 virüsü ülkelerin ekonomik büyümesini olumsuz etkilemiştir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19 Salgını, Ekonomik Büyüme, AB Ülkesi

ABSTRACT

Covid-19 virus; is a deadly epidemic that started in China and affected the whole world. Millions of people died due to the effect of this epidemic. The epidemic not only threatens the safety of life but also has negative effects on people's socio-economic lives. Especially the most important effects of the epidemic; The decrease in labor force participation rates caused the closure of workplaces and economic crises in some countries. Therefore, this epidemic, which affected the world, caused a serious decrease in economic growth rates in countries. With this epidemic, areas such as imports, exports, tourism, the health sector, and education were adversely affected. In this

¹ Bu çalışma, 20-21.11.2021 tarihlerinde düzenlenen I.Uluslararası Artuklu İktisadi, İdari ve Siyasi Bilimler Kongresi’nde özet bildiri olarak sunulmuştur

context, the main purpose of the study is; To investigate the impact of the Covid-19 outbreak on economic growth in selected EU member countries. In the study, an evaluation was made based on the annual economic growth data of the 2005-2020 period. The data used in the study were taken from the OECD STAT website. The countries based on the study are; Germany, Austria, Belgium, Denmark, France, the Netherlands, Spain, and Finland. According to the findings obtained in the study; It is seen that the decrease in the annual economic growth rates in the selected EU member countries in 2019 is not much. However, in 2020, it has been observed that the annual economic growth rates in selected EU member countries have decreased very seriously. Especially in selected EU member countries, it was observed that the highest decrease in annual economic growth rates was in Spain. Therefore, the Covid-19 virus, which has become a global epidemic, has negatively affected the economic growth of countries.

Keywords: Covid-19 Outbreak, Economic Growth, EU Country

1.GİRİŞ

Salgınlar tarih boyunca varlığını sürdürmüş olup toplumda önemli bir sorun olarak yer almıştır. Tarihin belli dönemlerinde ortaya çıkmış olan salgınlar kitlesel ölümlere yol açmıştır. Hastalığın yayılmasını önlemek için insanlar günümüzde olduğu eski çağlarda da izolasyon yöntemini uygulamışlardır. Günümüzde salgınlara yönelik birçok ilaç ve aşı geliştirilmesine rağmen izolasyon yöntemi salgının bulaşma riskinin azaltılmasında daha etkili olmaktadır. Dolayısıyla günümüzde yaşanan Covid-19 salgının önlenmesinde izolasyon çok etkili bir yöntem olarak görülmektedir.

Covid-19 salgını dünyayı etkisi altına alan yıkıcı bir virüstür. Bu salgın ile milyonlarca insan yaşamını yitirmiş olup sosyal, siyasi ve ekonomik anlamda yıkıcı etkileri olmuştur. Dünyada çoğu ülke ekonomik krize sürüklenmiş olup siyasi istikrarsızlar yaşanmıştır. Covid-19 salgını ile birlikte işsizlik artmış olup ekonomik büyüme oranları olumsuz etkilenmiştir.

Ekonomik büyümeyi olumsuz etkileyen covid-19 salgını günümüzde etkisini sürdürmeye devam etmektedir. Bu salgının ekonomi üzerinde etkileri yıkıcı olmaktadır. Bu bağlamda çalışmanın temel amacı; seçilmiş AB üyesi ülkelerde Covid-19 salgının ekonomik büyüme üzerindeki etkisini araştırmaktır. Çalışmada 2005-2020 dönemine ait yıllık ekonomik büyüme, işsizlik ve diğer değişkenlerin verilerinden hareketle bir değerlendirme yapılmıştır.

2. LİTERATÜR TARAMASI

Covid-19 salgının ekonomik büyüme üzerindeki etkilerini araştırmak amacıyla literatürde birçok ulusal ve uluslararası çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmalardan bazıları aşağıda sunulmuştur.

Demir ve Esen tarafından 2021 yılında yapılan çalışmanın temel amacı; Covid-19 salgının ekonomi üzerindeki yıkıcı etkilerini ve Türkiye ekonomisinin dönüşüm ihtiyacını araştırmaktır. Yazar tarafından elde edilen bulgulara göre; salgın ile birlikte Türkiye’de bütçe açıkları ve kamu borcu artmış olup cari işlemler açığının artmasına, sosyal güvenlik maliyesinin bozulmasına, resmi rezervlerin azalmasına ve döviz kurunun artması gibi olumsuz gelişmeler yaşanmıştır. Bununla birlikte yazar Türkiye’deki ekonominin dönüşüme ihtiyacı olduğunu vurgulamıştır. Bu dönüşümün sanayi 4.0, dijitalleşme, gıda güvenliği, sağlık hizmetleri ve esnek çalışma yollarıyla olabileceğini açıklamıştır.

Eroğlu tarafından 2020 yılında yapılan çalışmanın temel amacı; Covid-19 salgının ekonomik etkilerinin ve pandemiyle mücadele döneminde alınan ekonomik tedbirleri araştırmaktır. Yazar tarafından elde edilen bulgulara göre; Covid-19'un toplumsal ve ekonomik etkilerine göre alınan mali tedbirlerin dar bir alanda olduğu ve alınan tedbirlerin daha çok kısa vadeli problemlere yönelik olduğu ifade edilmiştir.

Zeren ve Hızarcı taraflarından 2020 yılında yapılan çalışmanın amacı; Covid-19 salgının hisse senetleri piyasaları üzerinde etkisini araştırmaktır. Çalışmada eşbütünleşme testi uygulanmıştır. Yazarın elde ettiği bulgulara göre, toplam ölümlerle araştırılan bütün borsaların uzun vadede beraber hareket ettiği tespit edilmiştir.

Koyuncu ve Meçik taraflarından 2020 yılında yapılan çalışmanın temel amacı; Covid-19 salgının Türkiye'de ekonomik büyümeye sektörel ve sektörler arası etkisini araştırmaktır. Çalışmada VAR analizi uygulanmıştır. Çalışmanın analiz sonuçlarına göre; Covid-19 pandemisi kapsamında araştırılan dönemlerde inşaat sektörü, sektörler arasında negatif bir şoka en geç tepki gösteren sektör olarak belirlenmiştir. Bununla birlikte olası şoklara en hızlı tepki veren sektörler ise; sanayi sektörü, perakende ticaret ve hizmet sektörü ile imalat sektörünün olduğu tespit edilmiştir.

Öztürk, Kanuşağı ve Özcan taraflarından 2020 yılında yapılan çalışmanın temel amacı; Covid-19 sürecinde Türkiye'de uygulanan para politikalarının etkilerini araştırmaktır. Çalışmanın veri seti 2010- 2020 dönemine aittir. Analiz sonuçlarına göre ekonomik kriz dönemlerine para arzı çok hızlı bir şekilde artış gösterirken TL dolar karşısında değer kaybetmiş olup rezervlerde daralma olduğu tespit edilmiştir.

Çetin tarafından 2020 yılında yapılan çalışmanın temel amacı; Covid-19 salgının Türkiye'de genel olarak ekonomik faaliyetlere ve hisse senedi borsa endeksine etkisini araştırmaktır. Çalışmada uygulanan regresyon analizi sonuçlarına göre; baz alınan dönemde sosyal mesafe ve sokağa çıkma yasağı uygulamasının genel olarak ekonomik faaliyetler düzeyini -0,708 birim düşürürken hisse senedi fiyatlarını olumsuz etkilediği tespit edilmiştir.

Çağdaş tarafından 2020 yılında yapılan çalışmanın amacı; Covid-19 salgının ekonomi ve kamu maliyesi üzerindeki etkilerini araştırmaktır. Çalışmada Kümeleme analizi uygulanmıştır. Çalışmanın ekonometrik bulgularına göre; Türkiye'nin makroekonomik, Japonya'nın ise kamu maliyesi göstergeleri ile baz alınan tüm dönemlerde tek başına bir kümeye sahip olduğu ve diğer ülkelerden ayrıştığı tespit edilmiştir.

Erdoğdu, Demir ve Önder taraflarından 2021 yılında yapılan çalışmanın temel amacı; Covid-19 salgının Türkiye’de vergi gelirleri üzerinde etkisini araştırmaktır. Çalışmada ARDL analizi uygulanmıştır. Çalışmada elde edilen ekonometrik bulgulara göre; Covid-19 küresel salgın krizinin Türkiye’de vergi gelirlerini olumsuz yönde etkilediği istatistiksel olarak tespit edilmiştir.

Alaeddinoğlu ve Rol taraflarından 2020 yılında yapılan çalışmanın temel amacı; Covid-19 salgının turizm sektörü üzerindeki etkisini araştırmaktır. Çalışmada elde edilen bulgulara göre; insanların tatile yönelik bakış açısının değiştiği belirlenmiştir. Bununla birlikte tatil kararı almada ekonomik etkenlerin psikolojik etkenlere göre geride kaldığı tespit edilmiştir.

Karter tarafından 2021 yılında yapılan çalışmanın temel amacı; Covid-19 salgının para politikası üzerindeki etkilerini araştırmaktır. Çalışmada elde edilen bulgulara göre; salgın öncesinde uygulanan geleneksel para politikalarının salgın sonrası dönemde geleneksel olmayan bir şekilde arttığı belirlenmiştir.

Gürsoy, Tunçel ve Sayar taraflarından 2020 yılında yapılan çalışmanın temel amacı; Covid-19 salgının finansal göstergeler üzerine etkilerini araştırmaktır. Çalışmada Toda-Yamamoto (1995) nedensellik testi kullanılmıştır. Covid-19 salgının finansal göstergeleri baz alınmıştır. Çalışmanın bulgularına göre, SSEC (Shanghai Composite) endeksi ile Altın ve Vıı (korku endeksi) arasında %5 anlamlılık düzeyinde bir nedensellik ilişkisi tespit edilmiştir.

Hacıevliyagil ve Gümüş taraflarından 2020 yılında yapılan çalışmanın temel amacı; Covid-19 salgının etkili olduğu ülkelerde salgın-borsa ilişkisini araştırmaktır. Çalışmada oklu Kırılmalı Eşbütünleşme Testi uygulanmıştır. Çalışmada elde edilen bulgulara göre; salgın-borsa ilişkisinin ülkeden ülkeye değiştiği ve bazı ülkelerde Covid-19 lm ve vaka sayılarının ayrı ayrı etkileşim sergilediği tespit edilmiştir.

3. COVID-19 SALGININ EKONOMİK BÜYÜMEYE ETKİSİ

Dünyada tarih boyunca salgınlar yaşanmış olup insanları hayatlarını tehdit etmiştir. Bununla birlikte bu salgınların sosyo-ekonomik etkileri de olmuştur. Covid-19’un daha önce ortaya çıkan salgın hastalıklardan farklı olmasının nedeni etki alanının tüm dünyayı kapsamasıdır. 20. ve 21. yüzyılda Covid-19 ile birlikte dokuz tane önemli salgın meydana gelmiştir. Bu salgınlar; 1918-1919 yıllarında görülen İşpanyol Gribi, 1957-1958 yıllarında görülen Asya Gribi, 1968-1970 yıllarında görülen Hong Kong Gribi, 1981 yılından itibaren görülen HIV/AIDS, 2002-2003 yıllarında görülen SARS, 2009-2010 yıllarında görülen domuz gribi, 2015 yılından itibaren

görülen MERS ve 2014-2016 yılları arasında görülen Ebola salgınıdır. Bu bağlamda aşağıdaki tabloda 20. ve 21. Yüzyılda görülen salgınlara yer verilmiştir.

Tablo 1: Geçmiş Tarihten Günümüze Görülen Salgınlar

İspanyol Gribi	1918-1919	H1N1 Virüs/Domuz	40-50 Milyon
Asya Gribi	1957-1958	H2N2 Virüs	1.1 Milyon
Hong Kong Gribi	1968-1970	H3N2 Virüs	1 Milyon
HIV/AIDS	1981- Günümüz	Virüs/Şempanze	25-35 Milyon
SARS	2002-2003	Korona Virüs/Yarasa, Vahşi Kedi	770 Bin
Domuz Gribi	2009-2010	H1N1 Virüs/Domuz	200 Bin
Ebola	2014-2016	Ebola Virüs/ Vahşi Hayvanlar	11 Bin
MERS	2015- Günümüz	Korona Virüs/ Yarasa, Deve	850 Bin
Covid-19	2019- Günümüz	Korona Virüs	-

Kaynak: Eroğlu, E.(2020). ‘‘Covid-19’un Ekonomik Etkilerinin ve Pandemiyle Mücadele Sürecinde Alınan Ekonomik Tedbirlerin Değerlendirilmesi’’, International Journal of Public Finance, 5(2), s.215

Tablo 1’de 20. ve 21. Yüzyılda görülen salgınlara yer verilmiştir. Tablo incelendiğinde belirli dönemlerde yaşanmış salgınlarda can kaybının yüksek olduğu görülmektedir. Özellikle İspanyol gribinde can kaybının çok fazla olduğu görülmektedir. Öte yandan Covid-19 salgının etkileri ise halen devam etmektedir.

Çin’in Wuhan kentinde Ocak ayı başında görülen Covid-19 salgını bütün dünyayı olumsuz etkiledi. Özellikle bu salgın, insan ve toplum sağlığını tehdit ederken, virüse bağlı olarak başta ekonomik ve finansal olmak üzere birçok olumsuz sonuçlara neden oldu (Şenol, 2020: 80). Covid-19 salgınının ekonomik etkisinin sonuçları her ülkede eşit bir şekilde hissedilmemiştir. Ülkeler salgının olumsuz etkilerinden kurtulmak için birtakım politikalar geliştirmiştir. Bu politikalar aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 2: Covid-19 Salgınına Karşı Ülkeler Tarafından Hızla Uygulanan Politika Önlemleri

Tür	Politika Yapıcılar Tarafından Alınan Hızlı Politika Önlemleri	Ülkeler
Para Politikası Önlemleri	(i) Bankalara zorlayıcı düzenlemeler, (ii) Covid19 etkilenen borçlulara anapara ve faiz moratoryumu	İrlanda, Çin, Nijerya ve İtalya
	Merkez bankalarının finansal (tahvil ve hisse senedi) piyasalara likidite sağlanması	Çin, ABD
	Merkez bankalarının hızla değer kazanan tahvil ve menkul kıymetleri satın alması	Avustralya, AB ve Kanada

	Merkez bankaları tarafından faiz oranlarının düşürülmesi	Türkiye, ABD, Yeni Zelanda, Japonya ve İngiltere, Nijerya, Güney Kore ve Kanada
	Bankalara, KOBİ'lere, halk sağlığı sektörüne, bireylere ve önemli işletmelere sürekli kredi akışı	Avustralya, Nijerya, ABD ve İngiltere
Maliye Politikası Önlemleri	Covid-19 salgından en fazla etkilenen sektörler ve endüstriler için büyük bir teşvik paketini onaylayan hükümetler	İngiltere, ABD, Avustralya ve Nijerya
	Bireyler için gelir desteği sağlanması	Avustralya, ABD, İngiltere ve Hindistan

Kaynak: Durmuş, S., Dilek, Ş.(2020). "Covid-19 Küresel Salgında Dünyada ve Türkiye'de Uygulanan Ekonomi Politikaları Üzerine Bir Değerlendirme", Journal of Turkish Studies, 15(4), s.923-943

Tablo 2'de Covid-19 salgınına karşı ülkelerin hızla uyguladığı para ve maliye politikalarına yer verilmiştir. Bu politikalar ile çeşitli destekler sunulmuştur. Dolayısıyla uygulanan bu politikalar ile ülkeler krizden çıkmanın yollarını aramıştır.

Ülkelerin Covid-19 salgının olumsuz etkilerinden korunmak için uyguladığı para ve maliye politikalarının yanı sıra IMF tarafından hazırlanan destek mekanizmaları aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 3: Covid-19 Salgının Ekonomik Etkilerine Yönelik IMF Destek Mekanizmaları

Acil durum finansmanı	-Hızlı Finansman Aracı -Hızlı Kredi İmkânı -Bu iki araçla sağlıkla ilgili çıkabilecek sorunlara hızlı bir şekilde çözüm üretilir
Mevcut kredi programlarının artırılması	COVID-19 ile mücadelede ilgili ihtiyaçları karşılamak için IMF mevcut program desteklerini artırabilir.
Felaketlerden Korunma ve Yardım Fonu	IMF en güçsüz ve yoksul ülkelerin halk sağlığı ile ilgili sorunlarının giderilmesine katkı sağlar
Yeni finansman araçları	Yeni kaynaklar oluşturabilir.
Kapasite geliştirme destekleri	Salgından etkilenen ülkelere teknik destek, yardım ve eğitim faaliyetlerinde bulunabilir.

Kaynak: Tosunoğlu, Ş., Kasal, S.(2020). "Yeni Koronavirüs (Covid-19) Salgını ve Sağlıklı Küresel Ekonomi İçin Politika Uygulamaları": IMF'nin Rolü, Anadolu Üniversitesi İktisat Fakültesi Dergisi, 2(1), s.35-49

Tablo 3'de Covid-19 salgının ekonomik etkilerine yönelik IMF destek mekanizmalarına yer verilmiştir. Bu mekanizmalar; acil durum finansmanı, mevcut kredi programlarının artırılması,

felaketlerden korunma ve yardım fonu, yeni finansman araçları ve kapasite geliştirme destekleri olarak yer almaktadır. Bu mekanizmalar ile ülkelere destekte bulunulmuştur.

Aşağıdaki tablolarda Covid-19 salgının ekonomik büyüme üzerindeki etkisini araştırmak amacıyla bazı değişkenlerden hareketle tablolar oluşturulmuştur. Seçilmiş AB üyesi ülkelerde Covid-19 salgının ekonomik büyüme üzerinde etkisini göstermek için; yıllık büyüme oranları, işsizlik oranları, işgücüne katılım oranları, mal ihracatı, mal ithalatı, enflasyon oranları ve faiz oranlarına yer verilmiştir.

Tablo 4: Seçilmiş AB Üyesi Ülkelerin Yıllık Büyüme Oranları

Ülkeler	2018	2019	2020
Almanya	1,1	1,1	-4,6
Avusturya	2,5	1,5	-6,7
Belçika	1,8	2,1	-5,7
Danimarka	2,0	2,1	-2,1
Fransa	1,9	1,8	-7,9
Hollanda	2,4	2,0	-3,8
İspanya	2,3	2,1	-10,8
Finlandiya	1,1	1,3	-2,9

Kaynak: OECD STAT

Tablo 4’de seçilmiş AB üyesi ülkelerde 2018-2020 dönemine ait yıllık büyüme oranlarına yer verilmiştir. Tablo gözlemlendiğinde covid-19 salgının ekonomik büyüme üzerinde etkisi net bir şekilde görülmektedir. Salgının etkisinden dolayı ülkelerin ekonomik büyüme oranları ciddi bir şekilde olumsuz etkilenmiştir.

Tablo 5: Seçilmiş AB Üyesi Ülkelerin İşsizlik Oranları

Ülkeler	2018	2019	2020
Avusturya	4,9	4,6	5,4
Belçika	6,0	5,4	5,6
Danimarka	5,3	5,1	5,8
Finlandiya	7,5	6,8	7,9
Fransa	9,1	8,5	8,1
Almanya	3,5	3,2	3,9
Hollanda	3,8	3,4	3,9
İspanya	15,4	14,2	15,6

Kaynak: OECD STAT

Tablo 5’de seçilmiş AB üyesi ülkelerde 2018-2020 dönemine ait işsizlik oranlarına yer verilmiştir. Tablo incelendiğinde Fransa’da işsizlik oranlarının düştüğü görülmektedir. Öte yandan diğer AB üyesi ülkelerde Covid-19 salgının etkisinden dolayı işsizlik oranlarının arttığı görülmektedir.

Tablo 6: Seçilmiş AB Üyesi Ülkelerde Toplam İşgücüne Katılım Oranları: (15-64)

Ülkeler	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Avusturya	75.5	76.2	76.4	76.8	77.1	76.6
Belçika	67.6	67.6	68.0	68.6	69.0	68.6
Danimarka	76.9	77.5	77.9	78.2	79.1	79.0
Finlandiya	75.9	76.0	76.9	78.0	78.4	78.4
Fransa	71.3	71.4	71.5	71.9	71.7	71.0
Almanya	77.6	77.9	78.2	78.6	79.2	79.2
Hollanda	79.6	79.7	79.7	80.3	80.9	80.9
İspanya	75.5	75.4	75.1	74.9	75.0	73.4

Kaynak: OECD STAT

Tablo 6’da seçilmiş AB üyesi ülkelerde 2015-2020 dönemine ait toplam işgücüne katılım oranlarına yer verilmiştir. Tablo incelendiğinde 2020 yılı haricinde toplam işgücüne katılım oranlarının baz alınan tüm ülkelerde arttığı görülmektedir. Toplam işgücüne katılım oranlarının 2020 yılında düşmesinde Covid-19 salgının olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 7: Seçilmiş AB Üyesi Ülkelerde Mal İhracatı

Ülkeler	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Avusturya	143.304.4	145.442.5	157.881.7	176.140.3	169.980.7	157.631.3
Belçika	250.663.5	268.891.9	299.973.9	325.950.7	315.788.3	295.320.5
Danimarka	103.369.5	103.841.0	111.083.5	119.346.2	121.427.7	119.249.2
Finlandiya	58.809.6	58.303.8	67.022.3	74.264.3	72.679.4	68.018.4
Fransa	521.999.2	520.961.7	558.273.0	613.358.9	597.284.4	502.608.7
Almanya	1.294.127.0	1.303.980.0	1.416.806.0	1.525.901.0	1.460.450.0	1.356.681.0
Hollanda	464.110.3	465.451.3	519.407.4	572.296.7	548.819.5	528.299.8
İspanya	280.478.7	286.914.0	317.021.4	343.681.8	329.848.9	301.468.3

Kaynak: OECD STAT

Tablo 7’da seçilmiş AB üyesi ülkelerde 2015-2020 dönemine ait mal ihracatı verilerine yer verilmiştir. Tablo gözlemlendiğinde seçilmiş AB üyesi ülkelerde 2015-2018 dönemlerinde mal ihracatının tüm sürekli arttığı görülmektedir. Ancak 2019-2020 dönemlerinde Covid-19

salgının etkilerinden dolayı mal ihracatının düştüğü görülmektedir. Özellikle 2020 yılında ülkelerin mal ihracatı önemli bir oranda düşmüştür.

Tablo 8: Seçilmiş AB Üyesi Ülkelerde Mal İthalatı

Ülkeler	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Avusturya	140.779.6	142.554.1	156.657.5	174.819.7	165.713.6	154.175.0
Belçika	248.798.7	266.926.8	297.319.2	328.181.3	312.642.9	290.037.5
Danimarka	88.999.1	86.844.4	96.044.5	106.434.8	102.962.0	100.534.8
Finlandiya	56.689.7	58.277.2	65.331.5	73.955.1	70.101.4	64.672.7
Fransa	554.019.8	556.650.8	610.276.9	673.508.2	649.495.8	570.902.9
Almanya	1.018.579.0	1.024.856.0	1.129.268.0	1.260.849.0	1.218.078.0	1.140.701.0
Hollanda	391.508.5	392.793.6	438.307.8	487.782.4	481.540.0	454.533.4
İspanya	303.415.1	302.706.6	341.862.9	378.267.1	359.799.2	311.831.4

Kaynak: OECD STAT

Tablo 8’de seçilmiş AB üyesi ülkelerde 2015-2020 dönemine ait mal ithalatı verilerine yer verilmiştir. Tablo incelendiğinde seçilmiş AB üyesi ülkelerde 2015-2018 dönemine kadar mal ithalatının istikrarlı bir şekilde arttığı görülmektedir. Ancak 2019-2020 dönemlerinde Covid-19 salgının etkileri belirgin bir şekilde görülmekte olup mal ithalatının düştüğü görülmektedir.

Tablo 9: Seçilmiş AB Üyesi Ülkelerde Aylık Enflasyon Oranları

Ülkeler	2021-Aylık									
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim
Avusturya	0.8	1.2	2.0	1.9	2.8	2.8	2.9	3.2	3.3	3.7
Belçika	0.3	0.5	0.9	1.2	1.5	1.6	2.3	2.7	2.9	4.2
Danimarka	0.6	0.6	1.0	1.5	1.7	1.7	1.6	1.8	2.2	3.0
Finlandiya	0.9	0.9	1.3	2.1	2.2	2.0	1.9	2.2	2.5	3.2
Fransa	0.6	0.6	1.1	1.2	1.4	1.5	1.2	1.9	2.2	2.6
Almanya	1.0	1.3	1.7	2.0	2.5	2.3	3.8	3.9	4.1	4.5
Hollanda	1.6	1.8	1.9	1.9	2.1	2.0	1.4	2.4	2.7	3.4
İspanya	0.5	-0.0	1.3	2.2	2.7	2.7	2.9	3.3	4.0	5.4

Kaynak: OECD STAT

Tablo 9’de seçilmiş AB üyesi ülkelerde 2021 yılı için aylık enflasyon oranlarına yer verilmiştir. Tablo gözlemlendiğinde aylar bazında enflasyon oranlarında artış ve azalışlar görülmektedir. Ancak son aylarda tüm ülkelerde enflasyon oranlarının arttığı görülmüştür. Dolayısıyla Covid-19 salgının enflasyon üzerinde etkisi aylar bazında değişkenlik göstermektedir.

Tablo 10: Seçilmiş AB Üyesi Ülkelerde Faiz Oranları

Ülkeler	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Avusturya	0.75	0.38	0.58	0.69	0.06	-0.22
Belçika	0.84	0.48	0.72	0.80	0.19	-0.15
Danimarka	0.69	0.32	0.48	0.46	0.19	-0.36
Finlandiya	0.72	0.37	0.55	0.66	0.07	-0.22
Fransa	0.84	0.47	0.81	0.78	0.13	-0.15
Almanya	0.50	0.09	0.32	0.40	0.25	-0.51
Hollanda	0.69	0.29	0.52	0.58	0.07	-0.38
İspanya	1.74	1.39	1.56	1.42	0.66	0.38

Kaynak: OECD STAT

Tablo 10’da seçilmiş AB üyesi ülkelerde 2015-2020 dönemine ait yıllık faiz oranlarına yer verilmiştir. Tabloda seçilmiş AB üyesi ülkelerde yıllık faiz oranlarında artış ve azalışlar olduğu görülmektedir. Ancak Covid-19 salgının etkisinden dolayı 2020 yılında yıllık faiz oranlarında ciddi bir azalmanın olduğu gözlemlenmektedir.

4.SONUÇ

Ekonomik büyüme kavramı ulusal refahın sağlanmasında ve siyasal istikrarın sağlanmasını açısından önemlidir. Ekonomik büyümeyi etkileyen makro ve mikro göstergeler olmakla beraber beklenmedik bir şekilde ortaya çıkan krizlerin etkisi de önem arz etmektedir. Özellikle sel, deprem ve salgın gibi olumsuzluklar ekonomik büyümeyi üzerinde ciddi derecede olumsuz etkisi olabilmektedir. Dolayısıyla günümüzde yaşanan Covid-19 salgının ekonomik büyüme üzerindeki olumsuz etkisi devam etmekte olup literatürde birçok çalışmaya konu olmuştur. Covid-19 salgını Çin'de başlayıp bütün dünyayı etkisi altına alan ve milyonlarca insanın yaşamını yitirmesine neden olan büyük bir salgındır. Bununla birlikte ülkelerin sosyo-ekonomik ve siyasi istikrarını etkilemiştir. Salgın ile birlikte işsizlik artmış olup ülkelerin yıllık ekonomik büyüme oranları ciddi derecede olumsuz etkilenmiştir. Ülkeler salgının olumsuz etkilerini azaltmak için para ve maliye politikaları bağlamında tedbirler almışlardır.

Bu çalışmada seçilmiş 8 AB üyesi ülkede Covid-19 salgının ekonomik büyüme üzerindeki etkisi araştırılmıştır. Çalışmada genel olarak elde edilen bulgulara göre, tüm ülkelerde yıllık ekonomik büyüme oranları çok büyük oranda olumsuz etkilenmiştir. Seçilmiş AB üyesi ülkelerde İspanya'da ekonomik büyüme oranlarının daha fazla etkilendiği görülmüştür. Öte yandan salgının etkisinden dolayı Fransa haricinde tüm ülkelerde işsizlik oranları artmıştır. Bununla birlikte Covid-19 salgını mal ihracatı, mal ithalatı, faiz oranları, enflasyon oranları ve toplam işgücüne katılım oranları üzerinde de olumsuz etkileri olmuştur. Dolayısıyla Covid-19 salgını ülkelerin ekonomik kalkınma-büyüme hedeflerinin gerçekleşmesinde ciddi bir engel olarak yer almaya devam etmektedir.

KAYNAKÇA

- Hacıevliyagil, N., Gümüş, A.(2020). Covid-19'un En Etkili Olduğu Ülkelerde Salgın-Borsa İlişkisi, Gaziantep University Journal Of Social Sciences, 354-364.
- Gürsoy, S., Tunçel Baran, M., Sayar, B.(2020). Koronavirüsün (Covid-19) Finansal Göstergeler Üzerine Etkileri, Ekonomi Maliye İşletme Dergisi, 3(1), 20-32
- Karter, Ç.(2021). Koronavirüs Salgınının Para Politikaları Üzerine Etkileri, Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi (ASEAD), 8(3), 675-692.
- Alaeddinoğlu, F., Rol, S.(2020). Covid-19 Pandemisi ve Turizm Üzerindeki Etkileri, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 233-258
- Erdoğan, H., Demir, M., Önder, R.(2021). Covid-19 Salgınının Türkiye'nin Vergi Gelirleri Üzerine Etkisi, Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi, 18(43), 6478 - 6506
- Çağdaş, Y.(2020). Koronavirüs (Covid-19) Salgınının Ekonomi ve Kamu Maliyesine Etkilerinin Kümeleme Analizi İle İncelenmesi, Ekonomi, Politika & Finans Araştırmaları Dergisi, 137-163
- Çetin Cüneyt, A.(2020). Koronavirüs (Covid-19) Salgınının Türkiye'de Genel Ekonomik Faaliyetlere ve Hisse Senedi Borsa Endeksine Etkisi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Dergisi, 4(2), 341-362
- Öztürk, O., Kanuşağı, İ., Özcan, C.(2020). Covid-19 Sürecinde Türkiye'de Uygulanan Para Politikalarının Etkileri, Türk Sosyal Bilimler Dergisi, 5(2), 70-89
- Durmuş, S., Dilek, Ş.(2020). Covid-19 Küresel Salgında Dünyada ve Türkiye'de Uygulanan Ekonomi Politikaları Üzerine Bir Değerlendirme, Journal of Turkish Studies, 15(4), 923-943
- Tosunoğlu, Ş., Kasal, S.(2020). Yeni Koronavirüs (Covid-19) Salgını ve Sağlıklı Küresel Ekonomi İçin Politika Uygulamaları: IMF'nin Rolü, Anadolu Üniversitesi İktisat Fakültesi Dergisi, 2(1), 35-49

- Koyuncu, T., Meçik, O.(2020). Covid-19 Pandemisinin Türkiye'de Ekonomik Büyümeye Sektörel ve Sektörler Arası Etkileri, Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi, 18(4), 112-131
- Şenol, Z.(2020). Covid-19 Krizi ve Finansal Piyasalar, Para ve Finans (s.75-124) Chapter: Bölüm 4, Covid-19 Krizi ve Finansal Piyasalar Yayınevi: İKSAD Yayınevi
- Zeren, F., Hızarcı Elanur, A.(2020). The Impact of Covid-19 Coronavirus on Stock Markets: Evidence From Selected Countries, Muhasebe ve Finans İncelemeleri Dergisi, 3(1), 78-84.
- Demir, O., Esen, A.(2021). Covid 19'un Yıkıcı Ekonomik Etkileri ve Türkiye Ekonomisinde Dönüşüm İhtiyacı, Journal of Emerging Economies and Policy, 6(1), 88-105
- Eroğlu, E.(2020). Covid-19'un Ekonomik Etkilerinin ve Pandemiyle Mücadele Sürecinde Alınan Ekonomik Tedbirlerin Değerlendirilmesi, International Journal of Public Finance, 5(2), 211-236